Laaggeletterdheid herkennen en aanpakken binnen het domein armoede en schulden

Wat kunnen we doen om laaggeletterden te bereiken? Hoe kom je erachter of iemand met schulden laaggeletterd is? Het zijn vragen die ambtenaren hadden tijdens de bijeenkomst. Het is de hoogste tijd om daarover met elkaar in gesprek te gaan. Want armoede en schulden zijn helaas nog steeds actuele onderwerpen in Nederland. Inflatie stijgt en producten worden duurder. Er is een relatie tussen laaggeletterdheid, armoede en schuld. 19 procent van de laaggeletterden leeft ten minste 1 jaar onder de armoedegrens. En laaggeletterden zijn 3 keer vaker afhankelijk van een uitkering dan geletterden.

Aan de slag

De aanwezige gemeenteambtenaren zijn het er na de bijeenkomst over eens: ze gaan zich nog meer inzetten om laaggeletterdheid te herkennen en te bespreken. Juist bij mensen die te maken hebben met armoede of schulden. Dat doen ze onder andere op deze manieren:

- Vervolgstappen zetten bij Vroegsignalering. Zodat de gemeenteambtenaren die in de gaten houden of iemand mogelijk schulden opbouwt, meteen inspelen op laaggeletterdheid.
- Duidelijk zicht krijgen op het cursusaanbod vanuit schuldhulpverlening. En hoe de basisvaardigheden daar een plek in kunnen krijgen.
- Onderzoeken of/hoe laaggeletterdheid en basisvaardigheden terugkomen in de meetinstrumenten die schuldhulpverleners gebruiken.

- De vliegende brigade (het op locatie onder de aandacht brengen van de minima regelingen bij de doelgroep) uitbreiden met een stukje laaggeletterdheid.
- Meer verbinding tussen de domeinen: schulden, armoede en educatie/laaggeletterdheid. Zodat mensen op meerdere momenten horen wat goed is om te doen en wat de mogelijkheden zijn, als iemand laaggeletterd is. En dat mensen van verschillende domeinen over dit onderwerp kunnen overleggen.

Controlelijst

Maar hoe doe je dit dan in de praktijk? Hoe herken je laaggeletterdheid bij mensen met schulden? Eén van de ambtenaren zegt: “Ik vind het belangrijk om alert te zijn op laaggeletterdheid. Alleen speelt er bij cliënten waar ik contact mee heb vaak zoveel, dat het moeilijk is om op alles te letten.” Daar komt bij dat mensen die moeite hebben met basisvaardigheden zich vaak schamen. En ze kunnen het goed verbergen. Een controlelijst of een screeningsinstrument kan helpen om laaggeletterdheid te herkennen en te bespreken. Want als je alle belangrijke onderwerpen voor je op tafel of op je scherm hebt, weet je zeker dat je niets vergeet.

Signalen

Ook signalen die kunnen duiden op laaggeletterdheid, kun je op zo'n controlelijst zetten. Zodat je het snel herkent en erop in kunt spelen. Een paar voorbeelden:

- Geen betaald inkomen
- Voornamelijk praktische werkervaring
- Niet zelfstandig geldzaken kunnen regelen of regelingen aan kunnen vragen;
- Geen e-mailadres en/of DigiD, of wachtwoorden niet weten;
- Geen handtekening
- Standaard iemand meenemen naar een afspraak of loket
- Formulieren mee naar huis willen nemen, in plaats van ze ter plekke in te vullen
- Ongeopende post of nog in te vullen formulieren meebrengen
- Regelmatig schulden hebben
- Altijd met groot contant geld betalen of altijd (contactloos) pinnen, om zo lezen of rekenen te vermijden

Wil je meer weten over dit onderwerp?

Dan kan je kijken naar deze pagina, hierop staan feiten en cijfers over laaggeletterdheid en geld. Of maak de e-learning op onze site, hiermee leer je hoe je laaggeletterde cliënten kunt herkennen. Neem contact op met je lokale adviseur om de mogelijkheden voor deze themasessie in jouw gemeente te bespreken.